

Rekisteröimättömien kilpailu-, harjoitus- tai kokeilutarkoituksiin käytettävien ajoneuvojen liikennevakuuttaminen

20.8.2003/ih. Alla oleva teksti on julkaistu useamman kuin kerran Vauhti-Viestissä. Tässä kuitenkin muistutukseksi ja tiedoksi niille, jotka eivät liikennevakuutusasiasta ole tienneet.

Liikennevakuutuslain mukaan moottoriajoneuvon pysyvän omistajan tai pysyvän haltijan on otettava liikenteeseen käytettävälle ajoneuvolle liikennevakuutus. Vakuuttamisvelvollisuuteen ei vaikuta se onko ajoneuvo rekisteröity vai ei.

Liikennevakuutuslaissa tarkoitetuiksi liikennealueiksi katsotaan mm. liikenteelle tarkoitettut tiet ja alueet, talojen piha-alueet sekä muut alueet, joissa moottoriajoneuvolla voidaan yleensä liikkua; mm. maastoalueet.

Liikennevakuutuslain 2 §:n 4 kohdan mukaan moottoriajoneuvo ei ole liikennevakuutuslaissa tarkoitettussa liikenteessä, kun sitä käytetään liikenteestä eristetyllä alueella kilpailu-, harjoitus- tai kokeilutarkoituksiin.

Lainkohdan soveltaminen edellyttää eristämisen- ja käyttötarkoituksen täyttymistä samanaikaisesti. Liikenteestä eristetyksi alue katsotaan silloin, kun se on suljettu aitauksella tai muutoin konkreettisesti sekä kun muun liikenteen ja ulkopuolisten pääsyn alueelle estää jatkuva aukoton vartiointi. Käytännössä esimerkiksi motocross-radat harvoin ovat liikennevakuutuslain tarkoittamalla tavalla eristettyjä alueita edes kilpailun aikana puhumattakaan harjoitusten aikana. Samoin useat moottori- ja kartingradat eivät täytä liikennevakuutuslain tarkoittamia eristämiskriteereitä. Myös varikkoalueet ovat yleensä vailla eristystä.

Motocross- ja ratamoottoripyörien yms. käyttäminen edellä kerrotuissa tilanteissa on liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ajoneuvon liikenteeseen käyttämistä, minkä vuoksi niitä varten on otettava liikennevakuutus.

Käytännössä kilpailu-, harjoitus- tai kokeilutarkoituksessa käytettävä ajoneuvo voi olla vailla liikennevakuutusta vain silloin, kun käyttö rajoittuu edellä kerrotulla tavalla eristetyille ja vartioidulle alueelle, josta ajoneuvo siirretään lastina pois.

Vaikka ajoneuvon kuljettajalla olisi tapaturmavakuutus/lisenssivakuutus taikka kilpailun järjestäjällä olisi vastuuvakuutus, kuuluu vahinko liikennevakuutuksesta korvattavaksi, mikäli se on sattunut liikennevakuutuslaissa tarkoitettussa tilanteessa.

Korvaukset liikennevakuutuksesta suoritetaan liikennevakuutuslain ja sen nojalla annettujen ohjeiden sekä vahingonkorvauslain mukaisesti. Liikennevakuutuslain korvauspiiriin kuuluvat sekä henkilö- että omaisuusvahingot. Henkilövahinkokorvauksiin ovat oikeutettuja kaikki liikenneonnettomuudessa vahinkoa kärsineet – myös vahingon aiheuttanut kuljettaja. Liikennevakuutuslain mukaisesti henkilövahinkokorvauksissa ei ole markkamääräistä ylärajaa. Korvaus voidaan kuitenkin evätä tai alentaa, jos esimerkiksi moottoriajoneuvon kuljettaja tai muu vahingon kärsinyt on itse aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeällä tuottamuksella sekä rattijuopumustapauksissa että rikostapausten yhteydessä.

Moottoriajoneuvojen välisissä liikennevahingoissa korvausperusteena on yleensä kuljettajan tuottamus eli huolimattomuus tai varomattomuus. Syyllisen ajoneuvon liikennevakuutuksesta korvataan syyttömän osapuolen vahingot. Oman ajoneuvon vaurioita ei korvata omasta liikennevakuutuksesta.

Lisenssivakuutus täydentää liikennevakuutusta tilanteissa, joita ei katsota liikennevakuutuslain mukaisiksi vahingoiksi. Esimerkiksi kilpailu, jossa liikennevakuutuslain tarkoittamat eristämis- ja käyttökriteerit täyttyvät tai muu kuin ajoneuvolla ajettaessa sattunut tapaturma.

Liikennevakuutus on aina ajoneuvokohtainen. Jokainen vakuutusyhtiö määrittää itse liikennevakuutuksen määräytymisperusteet. Näin ollen vakuutusten hinnat saattavat vaihdella yhtiökohtaisesti.

Vakuuttamattoman ajoneuvon aiheuttamat vahingot

Liikennevakuuttamattoman ajoneuvon aiheuttamat vahingot korvaa Liikennevakuutuskeskus, joka myös perii korvauksia varten korotetut vakuutusmaksut niiltä moottoriajoneuvojen omistajilta, jotka ovat laiminlyöneet vakuuttamisvelvollisuutensa. Lain mukaan vakuuttamattoman ajoneuvon omistaja ja haltija jäävät ilman korvausta samoin kuin kuljettaja, joka tiesi tai jonka olisi pitänyt tietää ettei ajoneuvolla ollut liikennevakuutusta.

Jos liikennevakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, on Liikennevakuutuskeskus lain mukaan velvollinen perimään hyvikkeen ajoneuvon omistajalta tai haltijalta laiminlyönnin ajalta. Tällä hetkellä sovellettavan käytännön mukaan hyvike on enintään neljän kuukauden ajalta 3-kertainen ja neljän kuukauden ylittävältä ajalta 2-kertainen verrattuna normaalimaksuun. Vahinkotapauksissa vastaavat kertoimet ovat enintään neljän kuukauden ajalta 6 ja neljän kuukauden ylittävältä ajalta 2.

Nykytilanne

Nykyisen sekavan vakuuttamistilanteen johdosta liikennevakuutusala ja moottoriurheilun keskusjärjestöt ovat keskustelleet mahdollisista tarpeista selkeyttää ohjeita ja lainsäädäntöä kilpailu- ja harjoitustilanteiden osalta. Toistaiseksi sekä vakuutusalan että moottoriurheilun harrastajien ja kilpailijoiden tulee kuitenkin noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

13.11.2001

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Vakuutus- ja oikeusyksikkö/Kim Kalpio